

**UCHWAŁA NR XIII/104/12
RADY GMINY W KIJACH**

z dnia 14 marca 2012 r.

w sprawie uchwalenia "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kije na lata 2012-2032".

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 26, poz. 150 z późn. zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się "Program usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu gminy Kije na lata 2012 - 2032" w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kije.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Ryszard Chrobot

Załącznik do Uchwały Nr XIII/104/12
Rady Gminy w Kijach
z dnia 14 marca 2012 r.
Zalacznik1.doc

do uchwały Nr XIII/104/12 z dnia 14 marca 2012 r.

*Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym*

RADCA PRAWNY
(Adwokat)

Zbigniew Kołodziej

Załącznik Nr 1 do

Uchwały Nr XIII/104/12

Rady Gminy w Kijach

z dnia 14 marca 2012 r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY KIJE
NA LATA 2012-2032**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Cele i zadania programu.....	4
3. Powiązania programu z innymi dokumentami.....	4
4. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest i ich wpływ na zdrowie człowieka.....	10
4.1. Występowanie i zastosowanie azbestu.....	11
4.2. Wpływ azbestu na zdrowie człowieka.....	13
5. Aktualny stan gospodarowania wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.....	15
6. Obowiązki właścicieli, zarządców bądź użytkowników nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest.....	17
7. Użytkowanie wyrobów zawierających azbest.....	18
8. Usuwanie wyrobów zawierających azbest.....	19
9. Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.....	22
9.1 Transport.....	22
9.2. Unieszkodliwianie.....	23
9.3. Obowiązki sprawozdawcze po usunięciu materiałów zawierających azbest.....	24
10. Plan usuwania wyrobów zawierających azbest.....	25
11. Harmonogram działania na lata 2012-2032.....	25
12. Szacunkowe koszty realizacji programu i zasady dofinansowania.....	26
13. Akty prawne w zakresie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.....	31
14. Podsumowanie.....	36
15. Załączniki.....	37

1. WSTĘP

Rada Ministrów podjęła w dniu 14 lipca 2009 r. uchwałę nr 122/2009 (zmienioną uchwałą nr 39/2010 z 15 marca 2010 r.) w sprawie ustanowienia wieloletniego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”, będącego kontynuacją i aktualizacją celów i działań ustalonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” z 2002 r. W krajowym „Programie...” zostały określone zadania dla administracji publicznej wszystkich stopni oraz różnych instytucji na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Zgodnie z zapisami krajowego „Programu...” do obowiązków samorządów gminnych należy m.in.: przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania wyrobów zawierających azbest, prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych o skutkach narażenia na azbest, prowadzenie lokalnej polityki społecznej, organizowanie usuwania azbestu przy wykorzystaniu na ten cel środków krajowych lub unijnych.

Opracowanie i przyjęcie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Kije na lata 2012-2032” stanowi wykonanie zadania określonego w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”. Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska. Posiadanie przez gminę programu usuwania azbestu jest również wypełnieniem jednego z podstawowych wymagań przy ubieganiu się o finansowe wsparcie wdrożenia projektów w zakresie unieszkodliwiania niebezpiecznych odpadów azbestowych na terenie gminy. W „Programie...” zawarto podstawowe informacje na temat azbestu, kierunkach zastosowania wyrobów azbestowych oraz jego wpływie na zdrowie człowieka. Przedstawiono szacunkowy koszt usunięcia tych wyrobów.

„Program...” ma na celu również zapoznanie z przepisami prawnymi dotyczącymi postępowania przy użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz wynikającymi z nich procedurami aby uniknąć sytuacji np. niewłaściwego ich demontażu, a tym samym zagrożenia zdrowia ludzkiego. W „Programie...” wskazano także możliwości pozyskania środków na usuwanie wyrobów azbestowych. W opracowaniu zawarto również harmonogram najważniejszych zadań do realizacji w rozbiciu na poszczególne lata.

Zgodnie z art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, tekst jednolity z późn. zm.) azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska. Ponadto w art. 161 ust. 1 oraz

art. 162 w/w ustawy określono, że substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane, i eliminowane przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska podlegają sukcesywnej eliminacji. Mając na względzie wielką ilość wyrobów azbestowych, problemy organizacyjne, brak miejsca na składowiskach i koszt ich utylizacji okres usunięcia wyrobów azbestowych na terytorium Polski określono do roku 2032.

2. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Nadrzędnym długoterminowym celem " Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających z terenu gminy Kije na lata 2012-2032" jest **wyeliminowanie negatywnego oddziaływania azbestu na zdrowie mieszkańców gminy oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko poprzez bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.**

Cele szczegółowe programu są następujące:

1. Bezpieczne oczyszczenie terenu gminy ze stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
2. Ograniczenie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy,
3. Wyeliminowanie oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym czasie do spełnienia nakazów ochrony środowiska,
4. Zorganizowanie, wdrożenie i sukcesywne udoskonalanie lokalnego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest.

3. POWIĄZANIA PROGRAMU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Wyznaczone w Programie cele oraz przewidziane działania determinowane są zapisami dokumentów strategicznych kształtujących politykę państwa, bądź stanowią narzędzie realizacji celów programowych polityk i strategii przyjmowanych na poziomie kraju i szczeblu międzynarodowym.

W związku z powyższym w niniejszym rozdziale przeprowadzono analizę zawartości kluczowych dokumentów strategicznych w kontekście zakresu oraz celów analizowanego Programu.

Analizie poddano strategię, polityki, plany i programy krajowe i unijne, a wśród nich:

Dokumenty programowe o charakterze strategicznym

- Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007 - 2015
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013 - Narodowa Strategia Spójności (NSRO);

Dokumenty programowe regulujące gospodarkę odpadami azbestowymi na poziomie krajowym i regionalnym oraz lokalnym

- Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014
- Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2007-2011
- „Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla gmin wspólnie realizujących przedsięwzięcie pn: „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie, gm. Tuczępy” sporządzona na lata 2008 - 2011– z perspektywą na lata 2012-2018.

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015

Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 - 2015, przyjęta przez Radę Ministrów w listopadzie 2006 r., jest obecnie podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno - gospodarczego oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Uchwalono ją przyjmując, że będzie to dokument nadrzędny, określający wieloletnią wizję strategicznego rozwoju społeczno - gospodarczego kraju, stanowiący punkt odniesienia zarówno dla innych strategii i programów rządowych, jak i dokumentów opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Celem głównym realizacji postanowień strategii jest: podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Przedstawiona w dokumencie wizja rozwoju Polski ma zostać zrealizowana poprzez szereg działań, planowanych do realizacji w latach 2007 - 2015, w ramach 6 głównych priorytetów:

- wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki;
- poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej;
- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości;
- budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa;
- rozwój obszarów wiejskich;

- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Program realizuje przede wszystkim cel strategii związany z podniesieniem poziomu i jakości życia mieszkańców Polski. Cel ten jest realizowany poprzez działania ukierunkowane na poprawę zdrowia mieszkańców oraz życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym osiąganym m.in. dzięki oczyszczeniu kraju z azbestu.

Realizacja celów generalnych Programu wpisuje się w cele trzech priorytetów Strategii Rozwoju Kraju:

Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki w zakresie podniesienia poziomu technologicznego gospodarki przez rozwój badań oraz innowacje, w tym eko-innowacje jako inwestycje przyszłości, wśród których wymienia się wycofywanie substancji uznanych za toksyczne i niebezpieczne;

Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej w zakresie kształtowania warunków dla rozwoju inwestycji w mieszkalnictwie m.in. przez wspieranie działań na rzecz inwentaryzacji zasobów, w których zastosowano materiały niebezpieczne dla zdrowia i zastępowanie tych materiałów nowoczesnymi oraz w zakresie infrastruktury ochrony środowiska przez przedsięwzięcia związane m.in. z zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych;

Priorytet 6: Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej przez działania związane m.in. z wyrównaniem szans rozwoju obszarów problemowych, w tym obszarów wymagających szczególnych działań na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013 (NSRO), zwane też Narodową Strategią Spójności (NSS) przyjęte zostały przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r. Jest to podstawowy dokument, przygotowywany przez każdy kraj członkowski Unii Europejskiej, mający na celu wsparcie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Na realizację krajowych priorytetów i służących im działań, przeznaczone zostały fundusze unijne i środki krajowe, których rozdysponowanie przewidziano na lata 2007 - 2013.

Dokument ten, w odróżnieniu od Strategii Rozwoju Kraju wymaga akceptacji Komisji Europejskiej, która swoją pozytywną decyzję w tym względzie, w stosunku do polskiego dokumentu, podjęła 7 maja 2007 r. Od tego momentu NSRO stanowią prawnie wiążący dokument określający kierunki wydatkowania środków unijnych w Polsce.

Zgodnie z zapisami, celem strategicznym NSRO jest: tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Poprzez realizację celów określonych w NSRO, realizowane są Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW). Cel strategiczny NSRO osiągnięty ma zostać poprzez realizację szczegółowych celów horyzontalnych.

W nawiązaniu do celów Programu istotna jest realizacja 3 celu szczegółowego NSRO: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski, który jest spójny ze Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty w zakresie wzmocnienia synergii między ochroną środowiska a wzrostem gospodarczym. Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju polskiej gospodarki ma bowiem także infrastruktura ochrony środowiska, np. składowiska odpadów azbestowych, oraz bezpieczeństwo ekologiczne, w tym np. procedury dotyczące demontażu wyrobów zawierających azbest oraz transportu i składowania odpadów azbestowych. Zwiększanie świadomości ekologicznej, np. działania edukacyjno-informacyjne prowadzone w ramach realizacji Programu, przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy. Rozwój nowych technologii, także w zakresie uniecznawiania włókien azbestu, przyczynia się do zapewnienia jakości środowiska w ramach poszanowania zasad zrównoważonego rozwoju.

Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski:

- 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne;
- 2) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii uniecznawiania włókien azbestowych, organizacja

krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;

3) zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych;

4) monitoring realizacji *Programu* przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;

5) działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014

Dla osiągnięcia celów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów każde Państwo Członkowskie zobowiązane zostało do sporządzenia planu gospodarowania odpadami.

„Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014” został przyjęty uchwałą Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2014" (M. P. Nr 101, poz. 1183).

KPGO 2014 obejmuje pełny zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób zapewniający ochronę środowiska, uwzględniając obecne i przyszłe możliwości i uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury.

W analizie stanu gospodarki odpadami stwierdzono, że na terenie kraju działa 28 składowisk, na których mogą być deponowane odpady zawierające azbest. Przygotowywane są 4 kolejne składowiska. Razem możliwości składowania odpadów zawierających azbest w latach najbliższych wynoszą około 1,2 mln Mg. Jest to wielkość wystarczająca w stosunku do dotychczas wytwarzanych w skali roku ilości tego rodzaju odpadów.

Zidentyfikowano następujące problemy w gospodarce odpadami azbestu:

1. niepełna liczba planów sytuacyjnych rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest oraz kompletnych rejestrów obiektów budowlanych zawierających azbest i miejsc narażenia na działanie azbestu w gminach na terenie kraju,
2. brak pełnej inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest oraz niedostateczna liczba przeprowadzonych kontroli stanu obiektów i urządzeń budowlanych

przez większość osób fizycznych i prawnych, będących właścicielami, zarządcami lub użytkownikami miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,

3. niepełne informacje o ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest,
4. w przypadku przyspieszenia procesu usuwania azbestu niedostateczna pojemność składowisk.

Cel:

W okresie od 2011 r. do 2022 r. zakłada się sukcesywne osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „*Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032*”. Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest, wymaga realizacji działań zawartych w „*Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032*”.

Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2007-2011

Plan zakłada następujące cele w zakresie odpadów zawierające azbest”

Cel krótkookresowy 2007 – 2011

- 1) sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Cel długookresowy 2012 – 2019

- 1) kontynuowanie usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Działania przewidziane do realizacji w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest:

- Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych przez Województwo, Powiat, Gminy, Związek Gmin
- Aktualizacja wojewódzkiej bazy dotyczącej wyrobów zawierających azbest przez Wojewodę
- Opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w ramach planów gospodarki odpadami przez Powiat, Gminy, Związek Gmin
- Realizacja programów usuwania wyrobów zawierających azbest przez Powiat, Gminy, Związek Gmin

„Aktualizacja Planu gospodarki odpadami dla gmin wspólnie realizujących przedsięwzięcie pn: „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie, gm. Tuczępy” sporządzona na lata 2008 - 2011– z perspektywą na lata 2012-2018.

Gmina Kije należy do spółki gmin wspólnie realizujących przedsięwzięcie pn. „Kompleksowy system gospodarki odpadami komunalnymi w Rzędowie, gm. Tuczępy”.

W rozdziale 9 aktualizacji w harmonogramie działań do zrealizowania na terenie związku znalazło się m.in.:

- Przygotowanie i przyjęcie programu usuwania azbestu z terenu Związku
- Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych dotyczących odpadów azbestowych
- Akcja informacyjna dotycząca możliwości finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest
- Zbieranie odpadów azbestowych i przekazywanie jednostkom posiadającym odpowiednie zezwolenie w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów
- Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych na składowisku odpadów azbestowych w rejonie Grzybowa, działającym w ramach Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi

4. CHARAKTERYSTYKA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I ICH WPLYW NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

W Polsce od wielu lat stosowano azbest w różnych dziedzinach gospodarki do wielu wyrobów i do dziś te wyroby są użytkowane. Płyty azbestowo- cementowe stosowane jako pokrycia dachowe, niepalne i nie korodujące jawiły się jako idealny wyrób do tego celu. Jednak w latach 1980-1985 w trakcie badań stwierdzono groźne dla zdrowia człowieka oddziaływanie azbestu. Pojawiły się choroby, szczególnie nowotwory płuc wywołane przez drobne pyłki azbestu. Włókienka azbestu umiejscowione w płucach człowieka drażnią ścianki powodując trwały stan zapalny prowadzący w końcu do stanu nowotworowego pęcherzyków płucnych. Wprowadzono zakaz jego stosowania i potrzebę usunięcia już wyprodukowanych wyrobów zawierających azbest. Niniejszy „Program” organizuje bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych.